

BRS

Boa Registratie Systeem

NASLAGWERK BEVOEGD FUNCTIONARIS

Werken conform de Wet
politiegegevens voor boa's

Boa Registratie Systeem.

E-mail info@boaregistratie.nl

VERSIEBEHEER

Versie	Datum	Omschrijving
0.1	20/08/21	Eerste versie door Suzanne Franken o.b.v. gesprek Aart v.d. Sluijs
0.2	09/11/21	Feedback Hans en Aart verwerkt, gereed gemaakt voor publicatie.
1.0	10/11/21	Publicatie

INHOUD

Voorwoord en leeswijzer	4
1 Inleiding	5
1.1 Waarom een bevoegd functionaris?	5
1.2 Aanwijzen en opleiden van een bevoegd functionaris	5
1.3 Waarborgen uit de Wpg	6
2 Taken en werkwijze bevoegd functionaris	7
2.1 Opsomming taken bevoegd functionaris	7
2.2 Beheren artikel 9-verwerkingen	7
2.3 Overdracht werkzaamheden	8
3 Bevoegd functionaris in de praktijk	9
3.1 Doel vastleggen	9
3.2 Autoriseren van personen	10
3.3 Toets: alleen rechtmatig verkregen gegevens	11
3.4 Doelafwijkend gebruik beoordelen	11
3.5 Zorgen dat gegevens in de juiste systemen worden geregistreerd	14
3.6 Beoordelen van verstrekkingen	14
3.7 Zorgen dat de herkomst van gegevens goed wordt vastgelegd	15
3.8 Einde onderzoek: afronden en herbruikbare informatie wegzetten	15
Bijlagen	17
Bijlage 1: Modelverklaring bevoegd functionaris	18
Bijlage 2: Praktijkvoorbeelden	21
Bijlage 3: Instructie scheidingslijn art. 8 en 9 verwerking	23

De bevoegd functionaris (BF), geïntroduceerd door de Wet politiegegevens, heeft een belangrijke rol bij het bewaken van het evenwicht tussen het belang van rechtshandhaving en het belang van de persoonlijke levenssfeer. Hij zorgt dat er extra zorgvuldig wordt omgegaan met gegevens die onder het regime van artikel 9 worden verwerkt. Dit is nodig omdat voor deze verwerking sprake is van meer inbreuk op de privacy van betrokkenen dan bij gegevens die op grond van artikel 8 worden verwerkt. Hij beoordeelt onder andere of verstrekken is toegestaan en of gegevens voor een ander doel verwerkt mogen worden, dan waarvoor deze oorspronkelijk verwerkt zijn.

Dit naslagwerk is bedoeld om de BF te ondersteunen bij de uitvoering van zijn taak. Uitleg van de wet, de rol van BF en hoe hij zijn werk uitvoert binnen het Boa Registratie Systeem (BRS), zijn in dit naslagwerk opgenomen en geven richting hoe de rol moet worden ingevuld. Er wordt vanuit gegaan dat de lezer bekend is met het Praktijkhandboek Wpg voor boa's. Dat boek biedt voor alle boa's, hun leidinggevenden en privacy adviseurs, een duidelijke introductie op de wet. Ook voor de betekenis van begrippen wordt naar dat handboek verwezen. Een BF die geen gebruik maakt van BRS, kan dit naslagwerk eveneens gebruiken om zijn taak op de juiste wijze uit te voeren. Hij of zij zal echter bepaalde taken met andere systemen en werkprocessen uit moeten voeren.

Hoofdstuk 1 geeft een inleiding op de rol van bevoegd functionaris. Hoofdstuk 2 biedt een overzicht van zijn rol en taken en in hoofdstuk 3 wordt verder uitgewerkt hoe hij deze taken in de praktijk kan uitvoeren. Dit hoofdstuk maakt feitelijk de vertaling van de wettekst naar de praktijk. In bijlage 1 vind je de instructie hoe het onderscheid tussen artikel 8 en 9 gemaakt moet worden en bijlage 2 bevat een aantal uitgewerkte praktijkvoorbeelden. In bijlage 3 is het formulier opgenomen waarmee een verwerkingsverantwoordelijke (de werkgever van de boa), een BF kan aanwijzen.

INLEIDING

1.1 Waarom een bevoegd functionaris?

Omdat er bij artikel 9-verwerkingen meer inbreuk op de privacy van de betrokkenen te verwachten is, zijn in de wet extra waarborgen ingebouwd. Eén daarvan is dat elke artikel 9-verwerking een BF moet hebben. Hij of zij is verantwoordelijk voor dat onderzoek en moet ervoor zorgen dat de privacy van de betrokkene niet onevenredig geschaad wordt. Daarom heeft de wetgever dus de BF geïntroduceerd.

Met de Wpg is de rol van de BF formeel geïntroduceerd. In de praktijk is deze rol echter niet nieuw. Ook in het verleden werd er bewust nagedacht wie als mede-verbalisant aan een onderzoek moest worden toegevoegd en overlegden onderzoeksleiders met elkaar over het verdere gebruik van gegevens uit het ene onderzoek in een ander onderzoek.

1.2 Aanwijzen en opleiden van een bevoegd functionaris

De verwerkingsverantwoordelijke, voor de boa is dat de werkgever van de boa, dient voor zijn organisatie een of meerdere bevoegd functionarissen aan te wijzen. Bij de politie is deze rol reeds sinds 2008 verplicht en inmiddels is er een landelijke standaard die beschrijft wie er opgeleid en aangewezen wordt als BF. Binnen het werkveld van de boa's kan iedere organisatie te maken krijgen met artikel 9-verwerkingen. Een boa die het parkeerbeleid handhaaft en aangewezen is voor het domein Openbare Ruimte zal nauwelijks artikel 9-verwerkingen verrichten. Dit in tegenstelling tot een boa die voor domein 2 is aangewezen (Milieu, welzijn en infrastructuur). Omdat het sinds de inwerkingtreding van de Wpg voor de boa, in 2019, verplicht is om aan iedere artikel 9-verwerking een BF aan toe te wijzen, is er voor organisaties die gebruik maken van het BRS gekozen voor een pragmatische oplossing. Het samenwerkingsverband waarin alle gebruikersorganisaties verenigd zijn (het SupBRS) heeft ervoor gekozen om BF's op te leiden en in te voeren in BRS. Iedere boa kan vervolgens, indien hij van mening is dat zijn verwerking onder het regime van artikel 9 dient plaats te vinden, een BF selecteren. Dit betekent dus dat je een BF kunt kiezen die werkzaam is bij een andere organisatie. Wil je als verwerkingsverantwoordelijke (de werkgever) zelf personen aanwijzen als BF, dan is daarvoor een standaardformulier beschikbaar, zie bijlage 1.

De nota van toelichting op het Besluit politiegegevens boa beschrijft bij artikel 1 onder f dat naast een leider van een onderzoek ook een coördinator of een andere contactpersoon als aanspreekpunt kan fungeren. Dit kan in uitzonderlijke gevallen ook een persoon zijn die zelf geen boa is. Vanwege de diversiteit in de organisatorische

inbedding van de boa's wordt aanvullend de mogelijkheid geboden om een andere boa als bevoegde functionaris aan te wijzen, zolang deze persoon beschikt over voldoende kennis en vaardigheden (een tweedaagse BF-training volstaat daarvoor).

1.3 Waarborgen uit de Wpg

Het uitgangspunt van de Wpg is dat hoe ingrijpender de gegevensverwerking is voor de persoonlijke levenssfeer, des te zwaarder zijn de eisen die worden gesteld aan het proces van gegevensverwerking. Dit heeft geresulteerd in onderstaande waarborgen:

1. elke artikel 9-verwerking heeft een BF die als het ware hoeder is van deze gegevens;
2. voor alle artikel 9-gegevens moet je de herkomst en wijze van verkrijging vastleggen;
3. de kring van geautoriseerde personen is beperkter dan bij artikel 8 en 13;
4. de eisen die gesteld worden aan de betrouwbaarheid en deskundigheid van de personen die geautoriseerd mogen worden, zijn zwaarder;
5. de BF moet instemmen met het gebruik van gegevens voor andere doeleinden
6. bij sommige verwerkingen is er instemming van het bevoegd gezag (de OvJ) vereist.

Daarnaast kent de Wpg een aantal waarborgen in de vorm van toezicht en controle die betrekking hebben op zowel artikel 8, 9 als 13-verwerkingen:

1. Iedere betrokkene mag weten wat er over hem is vastgelegd. Elke burger kan 'zijn' gegevens inzien. Vervolgens kan hij om verbetering, verwijdering en aanvulling of afscherming verzoeken;
2. er moet een functionaris gegevensbescherming zijn aangesteld die toeziet op de verwerking van politiegegevens;
3. de verwerkingsverantwoordelijke, de werkgever van de boa, heeft de plicht om de naleving van de Wpg jaarlijks door een interne audit en eens in de vier jaar door een externe audit te laten controleren;
4. de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) houdt toezicht op de naleving van de Wpg. Zij kan boetes opleggen of een last onder dwangsom.

2 TAKEN EN WERKWIJZE BEVOEGD FUNCTIONARIS

2.1 Opsomming taken bevoegd functionaris

Een belangrijke taak van de BF is om 'voorgenomen doelafwijkend gebruik' te toetsen aan specifieke regels die de wetgever daarvoor stelt. Deze taak oefent hij uit door zijn instemming te verlenen voor verder gegevensgebruik voor een andere zaak. Hij fungeert dus als waarborg voor de rechtmatigheid van het verdere gebruik van gegevens. Als de gegevens eenmaal met zijn instemming voor een ander doel verder verwerkt worden, is hij niet verantwoordelijk voor wat er in dat andere onderzoek met de gegevens gebeurt. De BF van dat betreffende onderzoek is dat wel!

De BF heeft de volgende taken waarvoor hij verantwoordelijk is. Deze taken worden in het volgende hoofdstuk verder uitgewerkt.

Taken BF:

1. (tijdig) Doel vastleggen art. 9-verwerking (art. 9 lid 2)
2. Personen (laten) autoriseren
3. Toets: alleen rechtmatig verkregen gegevens
4. Doelafwijkend gebruik beoordelen
5. Zorgen dat gegevens in de juiste systemen worden geregistreerd
6. Beoordelen van verstrekkingen
7. Zorgen dat de herkomst van gegevens goed wordt vastgelegd
8. Einde onderzoek: afronden en herbruikbare informatie wegzetten

Als BF ben je verantwoordelijk voor bovenstaande punten. Voor een aantal punten geldt dat je de daadwerkelijke uitvoering kunt delegeren aan de boa die het onderzoek heeft aangemaakt.

2.2 Beheren artikel 9-verwerkingen

Let op dat je als BF in de werkgroep van de werkgever zit en niet in de werkgroep van de politieregio. Anders heb je niet de beschikking over het menu-item Wpg. Alleen de BF heeft het menu 'Wpg' tot zijn beschikking. Je krijgt een artikel 9-verzoek van een boa automatisch in jouw werkbakje. In onderstaand scherm is te zien hoe je het overzicht houdt:

datum	vbnr	gedraging	status	zaak beëindigd	bron
18-08-2021 - 09:00	2001	Milieu, Inrichtingen, Lozen op/in bodem/riool niet zijnde vuilwaterriool	Te beoordelen	beoordelen	
01-06-2021 - 10:34	1003	APV, Afval, Onjuist aanbieden huishoudelijk afval	Akkoord	zaak loopt	
22-03-2021 - 15:25	1003	Milieu, Afval, Storten sloopafval	Te beoordelen	beoordelen	
26-01-2021 - 06:00	1001	Wet Natuurbescherming, Stroperij, Aantreffen dood dier onder verdachte omstandigheden	Akkoord	2021-01-26	
04-01-2021 - 09:00	1001	Milieu, Afval, Dumpen autowrak	Akkoord	zaak loopt	
10-12-2020 - 11:11	1001	W.v.Str., Verboden grond, Zonsonder- en zonsopgang	Akkoord	zaak loopt	
08-12-2020 - 11:36	1001	W.v.Str., Overtreding betreffende het openbaar gezag, OPTIE - 1 Deelnemen samenkomst Noodverordening COVID-19	Akkoord	2021-08-18	
02-12-2020 - 14:37	1001	Milieu, Grond, Ontgronden zonder vergunning	Akkoord	zaak loopt	
30-11-2020 - 09:31	1001	APV, Overige verord. zaak, Bij zich hebben van aanplakbiljet, verf	Afgewezen	n.v.t.	
23-11-2020 - 12:00	1001	Milieu, Bodem, Niet melden gebruik Grond en/of baggerspecie	Akkoord	2020-11-25	
12-11-2020 - 14:35	1001	W.v.Str., Overtreding betreffende het openbaar gezag, Samenkomst van meer dan 2 personen	Afgewezen	n.v.t.	

totaal: 11

Figuur 1 Overzicht werkvoorraad BF

Als hij een nieuw verzoek heeft ('te beoordelen', oranje mutatie), kan hij zowel het doel als de argumentatie lezen. Indien hij meer informatie nodig heeft voordat hij zijn beoordeling kan maken, kan hij telefonisch contact opnemen met de boa of in BRS aangeven dat hij meer informatie nodig heeft. In dat geval gaat de aanvraag automatisch terug naar de boa.

Accorderen artikel 9 verzoek

annuleren opslaan

aanvraag

Argumentatie: Voor deze zaak verwachten wij minimaal 40 uur onderzoek te doen. Dit onderzoek wordt verricht door 2 boa's in combinatie met een boa van de Regionale Omgevingsdienst. Als boa's willen we deze lozing op meerdere momenten vastleggen.

Doel: Opsporingsonderzoek naar strafrechtelijk incident (geen aangifte), te weten: Door het bedrijf wordt structureel afvalwater op een sloot geloosd.

beoordeling

Besluit: ?

- Artikel 9 aanvraag is **akkoord**
- Artikel 9 aanvraag is **definitief afgewezen**
- Artikel 9 aanvraag is **onvolledig** wacht op aanvullen

Opmerking: ?

Na telefonisch contact met de boa bleek dat hij zelf geconstateerd had dat het afvalwater geloosd werd. De boa houdt mij als BF op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen.

Figuur 2 accorderen artikel 9-verzoek

2.3 Overdracht werkzaamheden

Om de BF-taken goed te kunnen vervullen, is het van belang dat de BF zijn taken goed en tijdig overdraagt wanneer hij een andere rol of werkgever krijgt. Het komt vaak voor dat een onderzoek nog niet is gesloten of dat het nog een tijd duurt voor de gerechtelijke afdoening plaatsvindt. In deze tijd is het onderzoek nog open en mogen de gegevens nog worden gebruikt; er moet dus altijd een aanspreekpunt zijn. Als een BF de organisatie verlaat, zorg er dan voor dat er een andere BF aan het onderzoek wordt gekoppeld.

3 BEVOEGD FUNCTIONARIS IN DE PRAKTIJK

In dit hoofdstuk wordt nader beschreven hoe de BF zijn taken in de praktijk dient uit te voeren.

3.1 Doel vastleggen

Het doel van elke artikel 9-verwerking moet binnen een week na aanvang worden vastgelegd; dit doet de boa die de mutatie aanmaakt. In BRS geeft hij aan dat hij van mening is dat het een artikel 9-verwerking betreft. Vervolgens selecteert hij een BF en beschrijft hij het doel van het onderzoek (waarbij hij gebruik kan maken van de helptekst). Ook geeft hij aan waarom hij van mening is dat het om een artikel 9-verwerking gaat. In bijlage 3, de instructie scheidingslijn artikel 8 en 9, is beschreven op welke wijze deze afweging gemaakt kan worden. Zie ook dit [instructiefilmpje](#).

In de 'Aanwijzing wet politiegegevens en de rol van de officier van justitie' worden verschillende typen onderzoek onderscheiden en bij elk type is een voorbeeld opgenomen hoe het doel omschreven kan worden. De omschrijving dient concreet te zijn, bijvoorbeeld: opsporen en vervolgen van de dader(s) van de stroperij en de daarmee samenhangende strafbare feiten.

De verwerkingsverantwoordelijke, of meestal iemand die hij daarvoor heeft aangewezen, zoals een privacyjurist of beleidsmedewerker, beheert het overzicht van alle artikel 9-verwerkingen, zodat er op ieder moment een totaalbeeld is van al deze verwerkingen¹.

The screenshot shows a web interface titled 'Wpg-verwerking'. At the top right, there are buttons for 'annuleren' and 'opslaan', and a menu icon labeled 'instellingen'. Below the title, there is a search icon and the text 'Toon Wpg-termijnen'. The main form contains several fields:

- Actieve Wpg-artikel:** Radio buttons for 'Artikel 8' and 'Artikel 9', with 'Artikel 9' selected.
- Bevoegd functionaris:** A dropdown menu showing 'A.M. van der Sluijs (Werkgever A)'.
- Argumentatie:** A text area containing the text: 'Voor deze zaak verwachten wij minimaal 40 uur onderzoek te doen. Dit onderzoek wordt verricht door 2 boa's in combinatie met een boa van de Regionale Omgevingsdienst. Als boa's willen we deze lozing op meerdere momenten vastleggen.'
- Standaard tekst:** A dropdown menu showing 'Opsporingsonderzoek naar strafrechtelijk incident (geen aangifte), te weten...'
- Doel:** A text area containing the text: 'Opsporingsonderzoek naar strafrechtelijk incident (geen aangifte), te weten: Door het bedrijf wordt structureel afvalwater op een sloot geloosd.'
- Onderzoek afgerond:** A checkbox that is currently unchecked.

Figuur 3 doelomschrijving artikel 9-verwerking en argumentatie boa

¹ In artikel 32 lid 1 onder a (documentatieplicht) is beschreven dat het ten behoeve van toezicht en controle verplicht is dit overzicht te hebben.

3.2 Autoriseren van personen

De BF is verantwoordelijk voor de autorisatie van personen die de gegevensverwerking doen. In de praktijk legt de verbalisant vast wie als mede-verbalisant aan een onderzoek wordt toegevoegd. Het is echter de verantwoordelijkheid van de BF om te toetsen of voldoende personen zijn toegevoegd en niet te veel. Zeker als er opsporingsambtenaren van andere organisaties worden toegevoegd, is het van belang dat er een zorgvuldige afweging wordt gemaakt. De BF kan niet standaard inhoudelijk meekijken. Hij dient door de verbalisant te worden toegevoegd aan het onderzoek.

De wetgever geeft geen richtlijnen over wie er geautoriseerd kan worden, maar het is wel duidelijk dat het aantal geautoriseerden bij artikel 9-verwerkingen beperkt moet zijn. Daarvoor worden twee argumenten aangedragen: het **privacyargument** en het **argument van het onderzoeksbelang**:

- 1) Een artikel 9-verwerking betekent vaak een verdergaande inbreuk op de privacy van de burger. Althans, een verdergaande inbreuk dan wanneer gegevens over hem onder het regime van artikel 8 worden verwerkt. Daarom moeten er beperkingen zijn, waaronder het aantal mensen dat toegang heeft tot de gegevens.
- 2) De wetgever wijst verder expliciet naar het instrument van autorisatie om een onderzoek af te schermen: "Door middel van autorisaties wordt de kring van personen die toegang hebben tot de gegevens, gereguleerd." Zo is in BRS functionaliteit ingebouwd dat zodra een boa een verwerking als artikel 9 aanmerkt, deze mutatie niet meer gevonden wordt door andere gebruikers, behalve door de verbalisant en de medeverbalisanten.

3.3 Toets: alleen rechtmatig verkregen gegevens

De boa is primair verantwoordelijk voor het op de juiste wijze verkrijgen van gegevens. Hij kent zijn bevoegdheden en wetgeving op grond waarvan hij gegevens kan verzamelen het beste. De BF toetst of dit inderdaad op de juiste wijze gebeurt en bepaalt zelf hoe hij deze taak inricht. Het zal per onderzoek verschillen of hij een actieve, periodieke controle uitvoert, of dat hij alleen als vraagbaak fungeert wanneer de boa zijn werkwijze wil toetsen.

Artikel 3 lid 2 van de Wpg beschrijft dat gegevens alleen verwerkt mogen worden als deze rechtmatig verkregen zijn. De BF kijkt daarbij naar de volgende aspecten:

Toets alleen rechtmatig verkregen gegevens:

1. Is de verwerkingstermijn verlopen?
  - a. Artikel 8-gegevens ouder dan vijf jaar mogen alleen gebruikt worden na 'hernieuwd verwerken' (artikel 14 lid 3 Wpg);
  - b. Andere artikel 9-gegevens mogen alleen gebruikt worden indien de verwerkingstermijn nog niet is verstreken (artikel 9 lid 4 Wpg);
  - c. Andere artikel 9-gegevens waar de verwerkingstermijn van is verstreken mogen alleen gebruikt worden na 'hernieuwd verwerken' (artikel 14 lid 3 Wpg).
2. Zijn de verzamelde gegevens toereikend, ter zake dienend en niet bovenmatig (artikel 3 lid 2 Wpg)?
3. Zijn de bepalingen uit de Wet bijzondere opsporingsbevoegdheden (wet BOB) en mogelijk andere specifieke wetgeving nageleefd? Dienen gegevens, zoals camerabeelden, bijvoorbeeld gevorderd te worden en is daartoe de juiste werkwijze met de Officier van Justitie of de Rechter-commissaris uitgevoerd?

Figuur 4 Noodzakelijke invoervelden om rechtmatige verwerking te stimuleren

3.4 Doelafwijkend gebruik beoordelen

Wanneer de Wpg het toelaat om gegevens ook voor een ander doel te verwerken dan waarvoor ze in beginsel zijn vastgelegd, dan is het ook *verplicht* om deze gegevens ter beschikking te stellen. Het instemmen, beperken of weigeren, is typisch iets dat voorbehouden is aan de BF; die verantwoordelijkheid kan niet worden gedelegeerd.

Je kunt gegevens proactief delen en zo de vindbaarheid vergroten. Hiermee wordt gestimuleerd dat collega's onderling, dus ook met andere boa-organisaties, 'hun gegevens' met elkaar delen. Door gebruik te maken van BRS, wordt dat bij artikel 8-gegevens automatisch gedaan. Iedere boa die geautoriseerd is voor BRS, kan mutaties van andere boa's raadplegen. Voor artikel 9-gegevens geldt dat alleen de betrokken boa's deze informatie kunnen vinden. Indien een boa of zijn BF van mening is dat (een deel van de gegevens uit) een artikel 9-verwerking voor alle andere BRS-geautoriseerden ook relevant zijn, dan dient hij deze gegevens op te slaan in een artikel 8-mutatie. Bijvoorbeeld indien uit een onderzoek blijkt dat een betrokkene agressief is kan hij deze gegevens breder vindbaar maken.

Artikel 9-gegevens uit andere onderzoeken kunnen alleen gevonden worden door een andere BF. Deze kan vervolgens beoordelen of de gevonden gegevens relevant zijn voor het onderzoek dat onder zijn verantwoordelijkheid plaatsvindt. Indien dat het geval is, dient hij met de BF van het andere onderzoek af te stemmen of de gegevens zonder meer gebruikt kunnen worden.

Er kunnen zich situaties voordoen dat gegevens niet gedeeld kunnen worden. Hierover zegt de Wpg het volgende: "In bijzondere gevallen kan, indien dit noodzakelijk is voor een goede uitvoering van de politietaak, de terbeschikkingstelling van politiegegevens worden geweigerd dan wel kan de verantwoordelijke beperkende voorwaarden stellen aan de verdere verwerking." Een voorbeeld van zo'n voorwaarde is dat gegevens pas in een ander onderzoek mogen worden gebruikt nadat de huidige zaak is ingezonden. Of dat het resultaat van het gebruik van de gegevens wordt teruggekoppeld aan de BF die de gegevens ter beschikking heeft gesteld. Er is dan dus geen formele weigeringsgrond van toepassing. Voor de boa gaat het om de uitvoering van de boa-taak en niet de politietaak.

Er zijn vier subafwegingen die de BF dient te maken om te kunnen beoordelen of doelafwijkend gebruik mogelijk is:

1) Voorziet de Wpg in doelafwijkende verwerking?

Alleen wanneer in de Wpg is opgenomen dat politiegegevens ook gebruikt mogen worden voor een ander doel, kunnen gegevens verder worden verwerkt. Zo staat in artikel 9 lid 3 beschreven dat, voor zover dat noodzakelijk is, gegevens verder verwerkt kunnen worden voor een artikel 8 of 13-verwerking. Ook kunnen artikel 9-gegevens aan een ander artikel 9-onderzoek beschikbaar worden gesteld. Dit verloopt dus altijd na instemming van de BF.

2) Verbieden andere wetten doelafwijkende verwerking?

Naast de Wpg kunnen ook bepalingen uit andere wetgeving van toepassing zijn. Hieronder volgt een aantal voorbeelden uit het Wetboek van Strafvordering die gelden voor gegevens die verkregen zijn met behulp van bepaalde opsporingsbevoegdheden. Omdat boa's in uiteenlopende domeinen werkzaam zijn, is er geen uitputtende lijst van bepalingen uit andere wetgeving. Ga zelf na welke bepalingen binnen jouw werkveld relevant zijn.

- 1) *Art. 125 n Sv: vernietiging van gegevens die na een doorzoeking niet van belang bleken*

Zodra blijkt dat gegevens die zijn vastgelegd tijdens een doorzoeking niet van betekenis zijn voor het onderzoek, moeten deze worden vernietigd.

- 2) *Art. 126 aa Sv: vernietiging van processen-verbaal etc. die mededelingen bevatten van geheimhouders*

Lid 2 van dit artikel zegt dat processen-verbaal of andere stukken die uitspraken van geheimhouders bevatten, zoals artsen of advocaten, direct dienen te worden vernietigd. Deze mag je dus al helemaal niet delen met een ander onderzoek.

- 3) *Art. 126 cc Sv: bewaren processen-verbaal van BOB-middelen*

Processen-verbaal en andere voorwerpen die gegevens bevatten die verkregen zijn door het plaatsen van een baken, het opnemen van vertrouwelijke communicatie of telecommunicatie of het vorderen van gegevens, dienen uiterlijk twee maanden nadat de zaak beëindigd is, te worden vernietigd. In afwijking hiervan kan de officier van justitie bepalen, op grond van 126 dd, of deze gegevens gebruikt kunnen worden voor een ander onderzoek. In dat geval hoeven de gegevens niet vernietigd te worden totdat het andere onderzoek is beëindigd. De gegevens worden pas vernietigd als de Wpg dat vereist.

De taak van de bevoegd functionaris is om na te gaan of de termijnen voor bewaren en/of vernietigen van het Wetboek van Strafvordering zijn nageleefd. Ook moet hij vaststellen dat de officier van justitie toestemming heeft gegeven voor doelafwijkend gebruik.

3) Is er sprake van een van de wettelijke weigeringsgronden?

Gegevens hoeven niet altijd beschikbaar te worden gesteld. Eerder in deze paragraaf is al besproken dat aan het gebruik van bepaalde gegevens aanvullende voorwaarden kunnen worden gesteld, zoals het moment van gebruik. In specifieke omstandigheden staat de Wpg toe dat de gegevens niet ter beschikking hoeven te worden gesteld (art. 15 lid 2 Wpg en 2:13 Bpg). Deze weigeringsgronden zullen eerder bij de politie, en dan vooral bij de zware criminaliteit spelen. Echter, de wetgever heeft ze ook van toepassing verklaard op de gegevens verwerking door de boa. Dat zou bij boa-taken kunnen als:

- 1) er gevaar is te vrezen voor leven of gezondheid van betrokkenen of derden;
- 2) het gaat om een intern integriteitsonderzoek;
- 3) het gaat om een embargo-onderzoek, aangemerkt door het College van procureurs-generaal.

4) Is de doelafwijkende verwerking noodzakelijk en proportioneel?

De wetgever zegt over de afweging van de BF het volgende²: het doel van de instemming van de bevoegd functionaris is om te toetsen of er een zodanige discrepantie bestaat tussen het oorspronkelijke doel en het doel waarvoor de gegevens verder kunnen worden verwerkt, dat terbeschikkingstelling – mede gelet op de tactische belangen van de opsporing en de inbreuk op de privacy van betrokkenen – niet proportioneel zou zijn. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn indien het gegevens betreft van een omvangrijk opsporingsonderzoek en dat onderzoek ernstig geschaad zou kunnen worden bij het (vroegtijdig) gebruik van de gegevens voor een ander onderzoek. Daarbij kunnen ook de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de gegevens een rol spelen, maar bedacht moet worden dat het hier in essentie gaat om toetsing van de noodzaak in het licht van het belang van verdere verwerking van de gegevens voor een ander doel binnen de politietaak.”

De BF maakt dus steeds de afweging tussen de belangen van de opsporing enerzijds, en anderzijds de belangen van de betrokkene. Wat noodzakelijk is, is niet vast te leggen in een werkinstructie; let vooral op de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit. Ga dus na of er een minder ingrijpende mogelijkheid is om het doel van het onderzoek te bereiken.

De volgende vragen helpen bij de toets op noodzaak en proportionaliteit:

- 1) Zijn de gegevens überhaupt relevant voor het doel waarvoor ze verwerkt gaan] worden?
- 2) Staat het andere doel in verhouding tot het doel waarvoor de gegevens nu verwerkt worden?
- 3) Ook de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de gegevens spelen een rol. Ter illustratie: een verslaafde getuige heeft in een verhoor iets verteld waar je je vraagtekens bij hebt. Voordat je het ter beschikking stelt aan een ander onderzoek, ga je na of dit juist kan zijn.
- 4) In welke mate gaat het om 'bijzondere gegevens'? Zie artikel 5 Wpg: bijvoorbeeld ras, godsdienst, politieke voorkeur, seksuele geaardheid, gezondheid.

² Nota van toelichting bij de Bpg 2007, art. 2:10 p42

3.5 Zorgen dat gegevens in de juiste systemen worden geregistreerd

Dit naslagwerk is in eerste instantie geschreven voor BRS-gebruikers. Het ligt dan ook voor de hand dat de boa en de BF beiden hun gegevensverwerking in BRS doen. De BF heeft de taak om te controleren dat gegevens in de juiste systemen worden geregistreerd, zowel digitaal als fysiek. Controleer dus ook of er prints en mappen in archiefkasten staan. Als gebruik wordt gemaakt van andere systemen en bestandslocaties, dient de BF te controleren of ook daar aan alle vereisten van de Wpg wordt voldaan. Vooral afscherming van artikel 9-gegevens, maar ook het goed beveiligen van de gegevens, het tijdig verwijderen en het loggen van alle verwerkingen zijn daarbij van belang.

3.6 Beoordelen van verstrekkingen

Zoals in het Praktijkhandboek Wpg voor boa's is beschreven, maakt de Wpg onderscheid tussen gegevens verstrekken en ter beschikking stellen. Voor *verstrekken* geldt dat het merendeel van de partners buiten het Wpg-domein alleen artikel 8- en 13-gegevens mag ontvangen. Een aantal partners mag eveneens artikel 9-gegevens ontvangen. Deze staan genoemd in het Besluit politiegegevens artikel 4:3 en 4:4. Ook zijn ze terug te vinden in de verstrekkingwijzer. Voor deze verstrekkingen dient de BF echter toestemming te geven. Is er sprake van een samenwerkingsverband of convenant op grond van artikel 20 Wpg? Dan mogen artikel 9-gegevens alleen worden verstrekt indien dit 'dringend noodzakelijk' is.

Verstrekking uit mutatie

annuleren verzenden

terug naar overzicht overzicht

geadresseerde

Persoon of instantie:

Organisatie:

Naam:

Bereikbaarheid:

Identiteit vastgesteld:

Doel verstrekking:

data-elementen

Betrokkenen in één document

☒	status	#	naam	geb./opr. datum	☒	formulier	#	getekend
☒	Verdachte	1	♀ Piet de Pleger	17-04-1976	☒	Mutatiegegevens	1	-

Figuur 5 schermafdruck verstrekken aan de burgemeester vanuit een mutatie

De BF beoordeelt zowel het onderzoeksbelang als het belang van de privacy van de betrokkene: is het proportioneel om deze gegevens te verstrekken? Indien er verstrekt wordt, is het altijd aan te raden om in BRS vast te leggen dat de BF in heeft gestemd met de verstrekking. De plicht tot administreren blijft liggen bij de boa die de gegevens daadwerkelijk verstrekt. In BRS gebeurt dit administreren geautomatiseerd achter de schermen.

3.7 Zorgen dat de herkomst van gegevens goed wordt vastgelegd

Voor alle artikel 9-gegevens moet de herkomst en wijze van verkrijgen worden vastgelegd (art. 3 lid 4 Wpg). Deze registratie is nodig om correct te kunnen reageren bij een verzoek van een rechter om verrichte werkzaamheden en bevindingen nader te verantwoorden. Een tekst als 'uit onderzoek is gebleken dat...' is onvoldoende. De verantwoordelijkheid ligt bij de BF, maar in de praktijk zal de boa hier zelf goed voor zorgen. Als gegevens uit de andere onderzoek worden gebruikt, leg dan vast welke BF daarmee heeft ingestemd. Ook als je 'verwijderde' gegevens hernieuwd verwerkt, moet je laten zien dat je toestemming hebt gekregen van het bevoegd gezag. Denk bij 'wijze van verkrijgen' aan de wettelijke basis. Je kunt het ontvangen omdat iemand het je geeft, je kunt het via een vordering krijgen, of bijvoorbeeld op internet of andere open bronnen tegenkomen.

Bij milieuzaken komt het vaak voor dat er aangifte gedaan wordt door een toezichthouder; dit is dan de start van een artikel 9-onderzoek. De bestuurs-rechtelijke controle waarbij het strafbare feit werd vastgesteld, is dan de aanleiding. Het proces-verbaal van aangifte bevat dan de herkomst en wijze van verkrijgen van een deel van de artikel 9-gegevens. Ook kan het zijn dat een pv van bevindingen een belangrijke bron is. Voor beide bronnen geldt dat in het journaal (beschikbaar in de formulierenfunctie van de betreffende mutatie) de herkomst en wijze van verkrijgen wordt opgenomen. Het is aan te raden om bij elke art. 9-verwerking het journaal goed bij te houden. Bijvoorbeeld als er een watermonster genomen is en de resultaten komen terug uit het laboratorium, dan kan in het journaal worden opgenomen wie wanneer het monster heeft genomen en de resultaten in BRS heeft verwerkt.

3.8 Einde onderzoek: afronden en herbruikbare informatie wegzetten

Artikel 9-gegevens die niet langer noodzakelijk zijn voor het onderzoek, moeten verwijderd worden uit de operationele omgeving. Wanneer zijn gegevens niet meer noodzakelijk voor het onderzoek? In het algemeen kun je stellen dat dat zo is, als

- 1) de gegevens niet (meer) bijdragen aan het onderzoek óf
- 2) er een onherroepelijk vonnis is óf
- 3) een zaak niet kan worden opgelost. Dan geldt dat de verjaringstermijn bepalend is. Pas als die verstreken is, kun je zeggen dat de gegevens niet meer relevant zijn voor dit onderzoek. In een onderzoek met drie verdachten waarvan er twee onherroepelijk veroordeeld zijn, kun je ervan uitgaan dat alle gegevens nog noodzakelijk zijn om ook de derde persoon te veroordelen.

Nu heb je nog een half jaar om de gegevens ter beschikking te stellen aan anderen, bijvoorbeeld door gegevens in een artikel 8-verwerking aan alle BRS-gebruikers beschikbaar te stellen. Daarna moeten de gegevens verwijderd worden. Ze blijven dan nog vijf jaar beschikbaar conform artikel 14 lid 1; dus alleen voor klachtafhandeling, audits en eventueel hernieuwd verwerken. Dit verwijderen wordt in BRS automatisch gedaan.

Het ligt in de rede dat de boa, wanneer hij op het punt staat een onderzoek af te ronden, dat hij dit in overleg met de BF doet, zodat zij samen het dossierverbaal kunnen opmaken. De BF dient een afronding in elk geval te controleren zodat hij kan beoordelen of er nog informatie is die door de eigen organisatie of een partner verder verwerkt kan worden. Bijvoorbeeld als er een vermoeden is dat er sprake is van chantage of afpersing bij een boer die zijn schuur verhuurt. Dan zou je als BF deze informatie bijvoorbeeld aan de politie door kunnen geven aangewezen is voor dergelijke feiten. Uiteraard is het aan te raden om,

bijvoorbeeld ook bij ondermijning, informatie met een partner te delen zodra dit kan en niet af te wachten totdat het eigen onderzoek is afgerond. Hoe 'warmer' de informatie is, hoe beter een partner deze kan gebruiken voor zijn werkzaamheden.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: **MODELVERKLARING BEVOEGD FUNCTIONARIS**

Onderstaande modelverklaring kan gebruikt worden om een bevoegd functionaris aan te wijzen nadat hij of zij de opleiding heeft afgerond.

Modelverklaring bevoegd functionaris

De <directeur/ werkgever> van organisatie < naam organisatie >

Gelet op:

- de Wet politiegegevens en het Besluit politiegegevens (Stb. 2007, 300 onderscheidenlijk 550);
- het Besluit politiegegevens boa (Stb. 2019, 85)

Handelend in diens hoedanigheid van gemandateerd verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 1, onder c, van het Besluit politiegegevens boa;

Besluit:

Artikel 1 (definities)

In deze aanwijzing wordt verstaan onder:

- a. de wet: de Wet politiegegevens (Stb. 2007, 300);
- b. het Bpg: het Besluit politiegegevens (Stb. 2007, 550);
- c. het Bpg boa: Besluit politiegegevens boa (Stb. 2019, 85);
- d. de bevoegde functionaris: (Bpg boa artikel 1 onder f) de functionaris, bedoeld in artikel 2:10, eerste lid, van het Besluit politiegegevens of een andere daartoe aangewezen buitengewoon opsporingsambtenaar die beschikt over voldoende kennis en vaardigheden;

Artikel 2 (aan te wijzen als bevoegd functionarissen)

1. Als functionaris bedoeld in artikel 2:10, eerste lid van het Bpg worden aangewezen de <functieomschrijving> voor zover zij meer dan incidenteel belast zijn met het verwerken van artikel 9-gegevens. De volgende personen worden aangewezen <naam en geboortedatum>
2. In uitzonderlijke gevallen kunnen ook andere opsporingsambtenaren als bevoegd functionaris worden aangewezen, zolang zij over voldoende kennis en vaardigheden beschikken.
3. In uitzonderlijke gevallen kan ook een coördinator of andere contactpersoon, die geen boa is, worden aangewezen, zolang hij over voldoende kennis en vaardigheden beschikt.

Artikel 3 (opleidingen)

De ingevolge artikel 2 aangewezen opsporingsambtenaren hebben uiterlijk drie maanden na hun aanwijzing met goed gevolg een passende 'BF voor boa's-opleiding' afgerond, als bedoeld in artikel 2:9 van het Bpg, verzorgd door Natuurnetwerk, de Politieacademie of een vergelijkbare instelling.

Artikel 4 (administratie)

1. De verwerkingsverantwoordelijke zorgt voor administratie van de aanwijzingen en opleidingen als bedoeld in artikel 2 en 3.
2. De administratie wordt gevoerd en geeft een overzicht van alle aangewezenen en opgeleiden binnen de organisatie, zowel actueel als gedurende de voorgaande tien jaren en is raadpleegbaar in het kader van toezicht en controle (audits).

Artikel 5 (inwerkingtreding, overgangsbepalingen en citeertitel)

1. Deze aanwijzing treedt in werking op de datum van ondertekening
2. Aanwijzingen als bedoeld in artikelen 1 en 2, welke stammen van voor de datum van inwerkingtreding van deze aanwijzing, worden ingetrokken.
3. Deze aanwijzing kan worden aangehaald als Aanwijzing bevoegd functionaris 202<>, organisatie < naam organisatie >

De verwerkingsverantwoordelijke, namens deze

De gemandateerd verwerkingsverantwoordelijke < naam organisatie >

Naam en handtekening

Toelichting op de aanwijzing bevoegd functionaris

Algemeen

De bevoegd functionaris speelt een cruciale rol in het rechtmatig omgaan met politiegegevens c.q. informatie bij alle vormen van gerichte gegevensverwerking, zoals gebonden aan de doelen van artikel 9 van de Wet politiegegevens (Wpg). Het gaat daarbij om het toetsen van de noodzaak om artikel 9-gegevens *ter beschikking te stellen* voor een andere artikel 9-verwerking. Dit wordt ook wel doelafwijkend gebruik genoemd.

Het belang van de bevoegd functionaris komt in het bijzonder tot gelding bij de toetsing van de noodzaak van doelafwijkend gebruik (wettelijk aangeduid als: *verder verwerken*) van gegevens, na toepassing van de zoekbevoegdheden zoals geregeld in artikel 11 Wpg. Zij zijn als het ware namens de *verantwoordelijke* de 'hoeders van het beheer en het (doelafwijkend) gebruik' van de gegevens en bewaken daarbij de proportionaliteit en subsidiariteit ten aanzien van de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer³.

De bevoegd functionaris heeft eenzelfde rol als hoeder ingeval beslist wordt tot het *verstrekken* van artikel 9-gegevens. In een beperkt aantal gevallen laat de wet dit toe. Beperkt, omdat het daarbij gaat om gegevens waarvan bij uitstek nog niet vaststaat of zij juist zijn en daarmee bij verstrekking al snel een risico vormen voor een ongerechtvaardigde inbreuk op de persoonlijke levenssfeer. Tevens beperkt omdat het veelal gegevens betreft waarvan de betrokkene nog geen kennis mag dragen, omdat daarmee opsporingsonderzoeken gefrustreerd of bronnen prijsgegeven zouden worden. Voorkomen moet worden dat dit soort gegevens via een verstrekking aan derden buiten het Wpg-domein onbedoeld te vroeg ter kennis van die betrokkene kunnen komen. Dat is het opsporingsbelang van een strakke toetsing bij verstrekking. De Nota van Toelichting op artikel 4:3 van het Besluit politiegegevens (Bpg) vat het als volgt samen: "Verstrekking van dergelijke (*artikel 9-*) gegevens aan derden is in beginsel niet goed verenigbaar met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de afscherming van bronnen door de opsporingsambtenaar."

³ Bij een artikel 9-verwerking toetst daarnaast het OM op proportionaliteit en subsidiariteit ten aanzien van de opsporing en vervolging. Het werken met gegevens is immers een aangelegenheid van beheer en niet van het bevoegd gezag. Zie de aanwijzing van het College van procureurs-generaal De wet politiegegevens en de rol van officier van justitie van 2 september 2013.

Tot slot heeft de bevoegd functionaris feitelijk een rol bij de tenuitvoerlegging van de beslissingen van de officier van justitie ingevolge de artikelen 126cc (en het daarop rustende Besluit bewaren en vernietigen niet gevoegde stukken) en 126dd (instemming met ter beschikking stellen voor andere onderzoeken) van het Wetboek van Strafvordering, voorzover bij opsporingsonderzoeken bijzondere opsporingsbevoegdheden zijn ingezet.

Welke categorieën van opsporingsambtenaren voor boven genoemde taken kunnen worden aangewezen is dus in grote lijnen bepaald in paragraaf 2 van het Bpg. Daarin staat ook een indicatie van de vakbekwaamheidseisen die aan hen worden gesteld.

Sinds de Wpg van kracht is op de gegevensverwerking door de boa, is het aanwijzen van de bevoegd functionaris een aangelegenheid van de werkgever van de boa in diens hoedanigheid van verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 1, onder c, van het Bpg boa.

Artikelsgewijs

Artikel 2 (aan te wijzen als bevoegd functionarissen)

Het staat de verwerkingsverantwoordelijke vrij om de positie en rol van de bevoegd functionaris nader in te vullen. De beschrijving van de aanwijzing in het Bpg is toegesneden op de politie, de Koninklijke marechaussee en de bijzondere opsporingsdiensten. Voor de boa's kan de leider van het betreffende onderzoek of zijn plaatsvervanger als bevoegde functionaris worden aangewezen (art. 2:13, eerste lid, Bpg). In de toelichting op het Bpg boa staat dat ook gedacht kan worden aan een coördinator of een andere contactpersoon binnen de organisatie die als aanspreekpunt kan fungeren. Bij uitzondering is het dus mogelijk een niet-boa aan te wijzen als bevoegd functionaris. Vanwege de diversiteit in de organisatorische inbedding van de boa's wordt aanvullend de mogelijkheid geboden om een collega-boa als bevoegd functionaris aan te wijzen. Altijd geldt dat diegene over voldoende kennis en vaardigheden moet beschikken.

Artikel 3 (opleidingen)

De rol van bevoegd functionarissen is cruciaal in het stelsel van de *free flow* binnen het Wpg-domein. Hij is de hoeder van de gegevens die het meest kwetsbaar zijn, zowel voor de privacybescherming van betrokkenen als voor de uitvoering van de opsporingstaak. Het is evident dat aan deze mensen kwaliteitseisen worden gesteld om hun bevoegdheden adequaat te kunnen uitoefenen. De Politieacademie en bijvoorbeeld Natuurnetwerk bieden kortdurende opleidingen voor bevoegd functionarissen aan. De aangewezen ambtenaren dienen deze opleiding met goed gevolg te doorlopen. Omdat aanwijzingen niet altijd lang voordien kunnen worden voorzien, mag tot uiterlijk drie maanden na de aanwijzing alvast als bevoegd functionaris worden opgetreden. In die periode kan bijvoorbeeld in begeleiding door een ervaren collega worden voorzien.

BIJLAGE 2: PRAKTIJKVOORBEELDEN

1. Er wordt melding gedaan van een illegale voerplaats in het bos. De boa is twee keer gaan kijken en ziet dat er inderdaad sporen zijn en dat er mogelijk sprake is van stroperij. Hij wil dit verder onderzoeken onder artikel 9. Wat moet hij nu doen?

Hij zoekt uit wie voor dit onderwerp een goede BF zou zijn. Afhankelijk van welk systeem er wordt gebruikt, selecteert hij deze persoon in BRS of hij benadert hem rechtstreeks. Vervolgens zorgen zij er samen voor dat de gegevens worden afgeschermd voor overige boa's en hij legt het doel van de artikel 9-verwerking binnen een week vast. In overleg met de BF wordt vervolgens bepaald wie er voor deze verwerking geautoriseerd moeten worden.

2. Je constateert dat een bedrijf niet alleen afvalwater loost maar ook regelmatig puin stort in het buitengebied. Het lozen van het afvalwater wordt onder artikel 9 verwerkt. Hoe kun je zorgen dat ook andere boa's kennis krijgen van het puinstorten zodat ook zij hierop kunnen acteren?

Overleg met de BF en beslis gezamenlijk welk deel van de verwerking onder artikel 8 moet worden opgenomen zodat andere boa's ook hierop kunnen letten. Ook is het mogelijk de gehele verwerking vanuit artikel 9 naar 8 over te hevelen. Let hierbij vooral op het afbreukrisico van het onderzoek naar de afvalwaterlozing.

3. De eigenaar van een uitgaansgelegenheid vraagt aan een boa de NAW-gegevens van een betrokkene bij een vechtpartij op hem een lokaalverbod op te leggen. Mag je deze geven? En gaat het om een art. 8- of 9-verwerking?

Als de eigenaar benadeelde is en zeker wanneer hij aangifte heeft gedaan, kan hij over gegevens beschikken om schade op een dader te verhalen of toekomstige schade te voorkomen. Deze mogelijkheid om te verstrekken is beschreven in artikel 18 Wpg juncto 4:2 Bpg. Waarschijnlijk gaat het hier om een artikel 8-verwerking. In het algemeen zal een benadeelde zich voegen in het strafproces en via die route schadeloos worden gesteld. Echter, indien dit om wat voor reden niet zou kunnen, kan hij ook gegevens ontvangen van een boa of politie-collega. Let hierbij altijd op noodzaak en subsidiariteit: welke gegevens zijn echt noodzakelijk om de schade te kunnen verhalen?

4. In verband met illegale bewoning op een vakantiepark starten twee boa's een strafrechtelijk onderzoek. Ze verwachten er 50 uur mee bezig te zijn. Wat voor verwerking is dit en wat moeten ze doen om hierover gegevens te mogen verwerken?

Waarschijnlijk is het een artikel 9-verwerking. In de instructie scheidingslijn artikel 8 en 9-verwerking staat het afwegingskader verder toegelicht. Zie verder voorbeeld 1 voor hoe hij nu moet handelen.

5. De wijkagent beschikt over gegevens die een gemeentelijke boa nodig heeft om zijn werk goed te kunnen uitvoeren. Is de politie verplicht deze gegevens met hem te delen?

Ja, op grond van artikel 15 is het verplicht om binnen het hele Wpg-domein gegevens te delen met andere opsporingsambtenaren die deze gegevens eveneens nodig hebben

voor hun werk. Eventuele weigeringsgronden om gegevens te delen, staan beschreven in art.2:13 Bpg boa. Zie ook paragraaf 3.4.

6. De NS en Prorail leiden veel schade in verband met het aanbrengen van graffiti. Er wordt gebruik gemaakt van verschillende technische hulpmiddelen zoals drones, sensoren, slimme camera's en beeldherkenning. Ook is er een landelijke graffiti-databank bestaat uit twee miljoen foto's om 'tags' en zo daders te kunnen herkennen. Wat voor soort verwerking is dit en welke waarborgen stelt de Wpg?

Wpg artikel 4c stelt dat indien er gegevensverwerkingen worden gedaan met mogelijk een grote inbreuk op de privacy dat er een gegevensbeschermingseffectbeoordeling moet worden uitgevoerd. Zeker bij het gebruik van nieuwe technologieën, zoals in deze casus, is dit noodzakelijk. Daaruit zou kunnen blijken dat een dergelijke verwerking onder artikel 9 moet worden uitgevoerd. Daarnaast zou de landelijke databank mogelijk onder artikel 13 moeten worden uitgevoerd. Ter ondersteuning van de opsporing kunnen gegevens verder verwerkt worden voor het identificeren van personen of zaken. Dit is beschreven in artikel 13 lid 1 onder c.

7. Een lokale jagersvereniging heeft een boa in dienst; deze jager wordt verdacht van overtreding van de Wet natuurbescherming Is het mogelijk om deze overtreding af te schermen zodat de verdachte of andere betrokkenen uit zijn omgeving geen toegang hebben tot deze gegevens?

Ja, de behoefte om af te schermen is een legitieme reden om een verwerking onder artikel 9 uit te voeren zodat deze niet zichtbaar is voor andere gebruikers. Zie de instructie in bijlage 3.

BIJLAGE 3: INSTRUCTIE SCHEIDINGSLIJN ART. 8 EN 9 VERWERKING

AUTEUR:	DATUM:	VERSIE	IN BEHEER BIJ:
Suzanne Franken, Wpg-deskundige	04-02-2021	1.0	Hans Liekens, Secretaris SupBRS

Deze instructie is bestemd voor:

- Boa's die politiegegevens verwerken die onder het regime van artikel 8 of 9 Wpg (Wet politiegegevens) vallen.
- Bevoegd functionarissen.
- Ontwikkelaars die in het BRS ondersteunende functionaliteit inbouwen t.a.v. de keuze 8 of 9.

Inleiding

Deze instructie is een hulpmiddel om te kunnen bepalen onder welk regime, artikel 8 of 9 Wpg, gegevens verwerkt moeten worden. De scheidingslijn tussen beide verwerkingsdoelen is niet eenduidig en biedt de boa interpretatieruimte. Om die reden zijn deze richtlijnen opgesteld. Een juiste beoordeling is van belang om te weten welke voorwaarden en verwerkingstermijnen van toepassing zijn op een gegevensverwerking of registratie. Wanneer je een registratie onterecht als art. 8 aanmerkt, dan geldt een verwerkingstermijn van 5 jaar voor deze gegevens. Als je als medewerker een onderzoek te snel als art. 9 aanmerkt, dan levert dat extra administratieve last op. Zo moet er een bevoegd functionaris worden toegekend, het onderzoek moet worden aangemeld en het schonen verloopt anders dan bij een art. 8-verwerking. Hieronder volgt een algemene omschrijving wat verstaan wordt onder artikel 8 en artikel 9 Wpg.

Omschrijving artikel 8 en artikel 9

Artikel 8

Als je persoonsgegevens verwerkt in het kader van de dagelijkse opsporingstaak, vallen die onder artikel 8 van de Wpg. Dit gaat over zaken als wildplassen, foutief aanbieden van afval, alcohol gebruiken op de openbare weg en loslopende honden. Ook proces-verbaal opmaken bij onrechtmatig afgeschoten wild of tuinafvaldump valt hieronder. De gegevens kunnen zowel over verdachte als onverdachte personen gaan. Artikel 8-gegevens mogen tot vijf jaar na de eerste verwerkingsdatum met een gerichte zoekvraag worden geraadpleegd en verwerkt. Bijvoorbeeld door te zoeken op een naam, adres of kenteken. Daarna worden ze vijf jaar bewaard en daarna dienen ze te worden vernietigd. Dit gebeurt in BRS automatisch.

Artikel 9

Dit artikel biedt de grondslag om gegevens te verwerken die specifiek gericht zijn op bepaalde personen of concrete gebeurtenissen. De inbreuk op de privacy is bij deze verwerkingen groter dan bij artikel 8. Het gaat hier bijvoorbeeld om onderzoeken waarbij bijzondere opsporingsbevoegdheden worden ingezet, zoals het plaatsen van een baken onder een auto bij verdenking van stroperij of stelselmatige observatie bij verdenking van een milieudelict. Ook een gericht onderzoek naar het vergiftigen van vossen, dumping van asbest of overtreding van de leerplicht kan onder artikel 9 vallen, bijvoorbeeld als je verwacht dat het onderzoek langer dan veertig uur duurt of als er meerdere opsporingsambtenaren bij betrokken zijn. Artikel 9-gegevens mogen worden verwerkt tot het doel bereikt is; dat weet je dus niet van tevoren. In de praktijk kun je zeggen: tot er een onherroepelijk vonnis is of tot de verjaringstermijn bereikt is. Daarna worden ze vijf jaar bewaard en daarna dienen ze te worden vernietigd. Dit gebeurt in BRS automatisch.

Richtlijnen artikel 9-verwerking

Hieronder volgen richtlijnen die je kunnen helpen beoordelen of er een artikel 9-verwerking ingesteld moet worden. De richtlijnen zijn weergegeven in volgorde van invloed op de beslissing. Zo is de verwachting dat er meer dan 40 uur onderzoek nodig is, altijd een reden om een onderzoek als artikel 9 te labelen en zal de verwerkingstermijn niet vaak rechtvaardiging zijn, mede omdat er alternatieven zijn die de termijnen verlengen (Art 13, lid 1 onder b Wpg). De richtlijnen zijn mede gebaseerd op de richtlijnen zoals deze bij de politie gelden.

1. Als de verwachting is dat er meer dan 40 uur onderzoek nodig is.
2. Als het gaat om een strafbaar feit waarvoor voorlopige hechtenis is toegestaan.
3. Als er een verkennend onderzoek als bedoeld in artikel 126gg Wsv wordt gestart.
4. Als er bijzondere opsporingsmiddelen worden toegepast.
5. Als er gericht grote hoeveelheden gegevens worden verwerkt over personen of locaties. Zie toelichting verderop.
6. Als er met meerdere opsporingsambtenaren aan een onderzoek gewerkt wordt, bijvoorbeeld samen met de politie. Zie toelichting verderop.
7. Als afscherming van de gegevens gewenst is. Zie toelichting verderop.
8. Als een langere verwerkingstermijn van de gegevens gewenst of te voorzien is. Bijvoorbeeld bij ernstige misdrijven met een onbekende dader.

Toelichting op punt 5

Een voorbeeld van gericht en omvangrijk gegevens verwerken is wanneer gegevens, die in eerste instantie vanuit de dagelijkse boa-taak (art.8) zijn verwerkt, aanleiding geven om een dossier op te bouwen en een persoon als veelpleger te identificeren. Vanaf dat moment worden over die veelpleger gericht allerlei gegevens verzameld en opgenomen in het dossier. Dat betekent het begin van een art.9-verwerking. Een ander voorbeeld is wanneer een analyse wordt gestart omdat er meldingen zijn geweest over ernstige overlast in een woonwijk of afvaldump in een buitengebied. Deze meldingen komen in eerste instantie voort uit de dagelijkse opsporingstaak (art.8) maar geven nu voldoende aanleiding om gericht allerlei informatie te verzamelen en de probleemsituatie te analyseren.

Toelichting op punt 6

Als er samengewerkt wordt, bijvoorbeeld bij een horeca- of brandweercontrole, en is sprake van strafbare feiten waar meerdere opsporingsambtenaren bij betrokken zijn, dan is het mogelijk om de verwerking als artikel 9 aan te wijzen. Let wel op dat een boa bij dergelijke samenwerkingen vaak als toezichthouder optreedt en een partner zoals de politie de strafbare feiten afhandelt. In dat geval vallen de gegevens die door de toezichthouder worden vastgelegd onder de AVG en niet onder de Wpg. Als er samengewerkt wordt in een grote stroperijzaak of bij een milieudelict op een bedrijventerrein, en de boa levert daadwerkelijk input als boa, dan kan de verwerking als artikel 9 worden aangemerkt.

Toelichting op punt 7

Afschermen van gegevens is niet zonder meer toegestaan. Er wordt te vaak gegrepen naar het middel van afschermen uit angst dat collega's onzorgvuldig omgaan met door de boa vastgelegde gegevens. De Wpg stelt het delen van gegevens verplicht met ieder die die gegevens nodig heeft voor zijn werk. Artikel 15 Wpg: de verwerkingsverantwoordelijke stelt politiegegevens ter beschikking aan personen die door hemzelf dan wel door een andere verwerkingsverantwoordelijke overeenkomstig artikel 6, tweede lid, zijn geautoriseerd voor de verwerking van politiegegevens, voor zover zij deze behoeven voor de uitvoering van hun taak. In lid 2 wordt beschreven dat er een aantal weigeringsgronden

zijn die in het Bpg Artikel 2:13 verder zijn uitgewerkt. De weigeringsgronden zijn beperkt en limitatief, bijvoorbeeld als er sprake is van een embargo-onderzoek aangewezen door het College van procureurs-generaal, als het gegevens betreft omtrent informanten of als gevaar voor leven of gezondheid van betrokkene te duchten is. Indien er publieke personen betrokken zijn, zou deze laatste als weigeringsgrond aangemerkt kunnen worden. Bijvoorbeeld indien de partner van de burgemeester verdachte is bij een milieudelict. Echter, angst van een boa dat gegevens door collega's geraadpleegd worden voor eigen belang (waar wordt er gecontroleerd op visakten?), of uit sensatiezucht (welke bekende Nederlander is geverbaliseerd voor wildplassen?), is geen reden om de gegevens af te schermden. Het uitgangspunt is dat iedere boa-organisatie een zorgvuldig integriteitsbeleid hanteert dat voorkomt dat uit nieuwsgierigheid gegevens geraadpleegd worden. Afschermden is daar niet het juiste instrument voor. Daarnaast geldt dat alle verwerkingen gelogd worden, dus jouw handelingen zijn altijd traceerbaar.

Artikel 9, en dan?

Als een boa zijn onderzoek als artikel 9 aanmerkt, dan dient hij een bevoegd functionaris te benaderen. Elk artikel 9-onderzoek heeft een bevoegd functionaris. Onder diens verantwoordelijkheid worden de gegevens vervolgens verwerkt. Hij bepaalt wie voor dat onderzoek geautoriseerd wordt, hoe de gegevens verwerkt worden en of deze (tijdelijk) worden afgeschermd voor andere BRS-gebruikers. BRS biedt voldoende mogelijkheden om externe documenten tot 100MB met versiebeheer te uploaden; alle gegevensverwerkingen kunnen dus binnen BRS plaatsvinden. Hoe je in BRS kunt aangeven dat het om een artikel 9-verwerking gaat, is uitgewerkt in de bij dit onderwerp beschikbare instructiefilm in BRS. De exacte taken van de bevoegd functionaris worden in een andere instructie uitgewerkt.